

Til Teknik- og Miljøudvalget

22-03-2010

Om renoveringer af boldbaner i parker

Sagsnr.
2010-29920

Dokumentnr.
2010-202905

Problem

Mange af boldbaner, beliggende i byens parker, er ikke anlagt som kampbaner til intensiv fodboldspil organiseret i klubber. En rigtigt anlagt boldbane har en specielt sammensat muldjord og et drænsystem der gør at nedbør hurtigt ledes bort fra de jordlag hvor græsset har rødder. Det gør græsset stærkt og slitageproblemer er små. Alt under forudsætningen at boldbanen ikke overbelastes af for meget brug, hvilket erfaringsmæssigt er ca. 400 timer årligt primært i sommerhalvåret og aldrig i vinterperioden.

Mange af parkernes boldbaner har ikke optimale jordsammensætninger og kun de færreste har et drænsystem. Banerne er anlagt som græsplæner til ophold og leg og senere overgået til boldbaner for organiserede klubber. Mange baner har desuden en benyttelsesgrad der væsentligt overstiger de anbefalede 400 timer årligt. Enkelte baner bruges op til 1200 timer årligt. Dette skaber komprimerede jorden fordi så mange benytter banerne så lang tid i ugunstige (fugtige) perioder af året.

Alle de forhold gør at græsset slides hård og den intensive brug

Sagsbehandler
Ole Suadicani

Center for Park og Natur

Islands Brygge 37, 4
2300 København S
Postboks 449
1505 Kbh. V

Telefon
3366 3331

Telefax
3366 7191

Mobil
2726 3525

E-mail
olesua@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009488145

www.kk.dk

ødelægger en i forvejen dårlig jordsammensætning.

Derfor er der et stort behov for reovering af boldbaner i byens parker.

Metoder

Man kan vælge flere niveauer for reoveringer.

Den altomfattende med nyt drænsystem og løsning af jorden og nysåning af græstæppet.

Det er en langvarig og dyr proces. Det tager omkring 1 år og koster 1,2 mil kr./bane.

En overfladerenovering hvor man løsner jorden og skaber bedre vækstbetingelser for græsrodder samtidigt med at huller i græsset lappes og hele overfladen bliver jævn.

Det er en relativ kortvarig proces og ikke så omkostningskrævende.

Det tager omkring 2 måneder og koster ca. 120.000 kr./bane.

En ren kosmetisk reovering med udjævning af overfladen uden nogen former for jordbearbejdning og gødsning med en hurtigtvirkende gødning (urea) for banen kan se godt ud i meget kort tid og kan bruges, hvis en bane skal have et lille løft i forbindelse med et enkelt specielt arrangement eller kamp.

Det tager 1 uge og koster ca. 50.000 kr. / bane.

Tidligere erfaringer

Gennem en årrække har forvaltningen gennemført altomfattende reoveringer med godt resultat. Det har givet gode baner, men ret få baner da det er dyre processer.

I 2005 gennemførte forvaltningen en række reoveringer for en særbevilling på 3 mil. kr. og i den forbindelse lavede forvaltningen en brugerundersøgelse hos fodboldspillerne før og efter reoveringerne.

Det var tydeligt at mellemudgaven for reoveringer gav størst resultat.

Der kunne skabes 8-10 gange så mange synlige og holdbare resultater med mellemudgaven i forhold til den altomfattende reovering.

Boldspillerne fandt ikke at de havde fået ”mere” ved den altomfattende proces.

Set i det lys anbefaler forvaltningen at der primært satses på mellemudgaven af reoveringer af boldbaner i parker.

Reoveringer af overflader

I 2004 lavede forvaltningen en total undersøgelse af tilstand på alle boldbaner i parker. Konklusionen på undersøgelsen var en prioriteret liste over baner med behov for reoveringer. Mange reoveringer er gennemført siden 2005, men mange har stadig et stort behov og baner der tidligere er reoveret får behovet igen efter en årrække.

På baggrund af undersøgelsen og efterfølgende erfaringer anbefaler forvaltningen at disse baner reoveres i 2010 og 2011.

1. Stefans baner 67.000 m² (nævnt i KFF's baneundersøgelse som potentiel udvidelsesmulighed)
2. Fix's opvisning 15.000 m²

3. Lersøparken 39.000 m²
4. Heklapark. 25.000 m²
5. Husum park 30.000 m²

Renoveringsopgaver:

1. Verticalskæring
2. Vertidræning
3. Topdressing
4. Overslæbning
5. Eftersåning
6. Gødskning (med makro- og mikronæringsstoffer)

Det er processer der løsner jorden, så græsrodderne får bedre vækstbetingelser, overfladen bliver jævn så bolden ruller let og som giver tættere græs så ukrudt får dårlige betingelser.

Prisniveau:

ca. 120.000,- kr. / bane (10.000 m²)

Det er en samlet udgift på ca. 2 mil kr.

Der findes boldbaner i byen som har en jordbund og placering der gør at de ofte er oversvømmede og plørede fordi jordbunden er gammel fjord eller mose.

Disse baner bliver oftest først spilleklar 1 måned senere end andre baner pga. vand på og i jorden.

Hvis disse baner skal ligne de øvrige parkbaner er dræning nødvendig.

Dræningsprojekter

Steder:

1. Damhusengen 18.000 + 13.000 + 10.000 m² (41.000 m²)

Opgaver:

1. Texturanalyse af jord, inkl. kornfordelingskurve.
2. Udpegning af samlebrønd med forbindelse til offentlige kloaksystem eller en drænenhed.
3. Fastlæggelse af drænmønster.
4. Nedlægning af drænrør
5. Fjernelse af nuværende græs ved afskrælning
6. Løsning af jord og råjord (grubning)
7. Tilførelse af jordforbedringsmaterialer
8. Homogenisering af vækstlag
9. Slidsning med sandfyld
10. Jævning af jordoverflade
11. Såning af græs

Prisniveau:

ca. 1.000.000,- kr. / bane (10.000 m²)

Derudover øges driftsomkostningerne til afledningsafgifter for

bortledt drænvand til kloaksystemet. Niveaue er meget forskelligt alt efter nedbørmængder og fordampning.
 Skønnet 10-20.000,- kr. årligt/bane

Forslag til proces i 2010.

Måned	Opgave
Marts	Kontakt til 3 firmaer om tilbud på banerenoveringsopgaver <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dansk Jordforbedring ▪ HedeDanmark ▪ Ole Mikkelsen Kontakt til rådgiver om udvikling af LAR-drænningsenhed <ul style="list-style-type: none"> ▪ Orbicon ▪ Dines Jørgensen ▪ Grontmij Carl Bro Prioritering af reoveringsopgaver
April	Aftale med firma om overfladerenoveringer Evt. aftale om udvikling af LAR-dræn
Maj	Overflade-renoveringer igangsættes Evt. pilotprojekt LAR-dræning starter
Juni	Overflade-renoveringer i gang
Juli	Overflade-renoveringer i gang
August	Overflade-renoveringer i gang
September	Evt. pilotprojekt LAR-dræning afsluttes
Oktober	
November	Evaluering af Overflade-renoveringer
December	